

HERTOGPOST oktober 2011

Maandblad van de 's-Hertogenbossche Filatelisten Vereniging

23^e jaargang nummer 9

Geachte leden,

Hierbij nodigen wij u uit voor de bijeenkomst op donderdag 27 oktober a. s. in zaal 1 van sociaal cultureel centrum 'De Helftheuvel', Helftheuvelpassage 115 te 's-Hertogenbosch. Aanvang 20.00 uur.

Agenda bijeenkomst 27 oktober 2011

1. Opening, verslag 22 september j. l., ingekomen stukken en mededelingen
2. Uitreiking van de Verenigingsspeld (zie pagina 5)
3. Verkoping
4. Lezing over De Wereld Jamboree 1937
5. Verloting
6. Rondvraag
7. Sluiting

In deze Hertogpost o. m.:

- ❖ 3^e Aflevering over de Geschiedenis van de Posterijen in Vught
- ❖ De kleine leegte (2)
- ❖ Het jaarboekje over 1960 vertelt
- ❖ Stampke ontwerpt postzegels
- ❖ Waarom staat dat stempel op z'n kop?

Na de veilingen van 22 september en vooral de buitengewone grote verkoping van 8 oktober doet onze veilingmeester Anne van Driel even een stapje terug.

Hij is van plan op de avond van 27 oktober restanten van vorige veilingen te koop aan te bieden. En nu eens niet via opbieden, maar via afmijnen. Weer eens iets anders.

Trouwens alwéér een normale veiling wordt voor onze leden en voor Anne van Driel misschien iets te veel van het goede.

We zullen zien wat de avond gaat brengen...

VERSLAG van de BIJENKOMST van 22 SEPTEMBER 2011

Om vijf over acht start Huber van Werkhoven voor 67 bezoekers, voor de tweede keer als plaatsvervangend voorzitter. de bijeenkomst. Hij legt uit dat Gidie, de vrouw van Peter Teurlings, plotseling is opgenomen in het ziekenhuis. Wij wensen haar sterkte en een spoedig herstel. Hoewel Gidie geen bestuurslid is, hebben wij door haar afwezigheid de handen vol.

Huber zegt dat we later ook op de bestuurssamenstelling (leuk scrabblewoord!) zullen terugkomen en dat de lezing zal worden gegeven door 'de ons wel bekende Van Werkhoven'.

Secretaris Wilco Bresser krijgt het woord en vertelt dat wij één ingekomen stuk hebben, een brief van de postzegelvereniging 'De Langstraat' en dat het bestuur deze brief voor kennisgeving heeft aangenomen.

Daarna verwelkomt hij de nieuwe leden die zich op of via de 'Filafair' hebben aangemeld, zijnde de heren G. Schippers, B.A. Gresnigt, M.W.M. Heijmans, E.L.J. Walter, G.W.M. Schreurs, B.O. Mekking en P.J.M. Poitiers. Daarnaast zijn er ook twee nieuwe leden die overkomen van de eerdergenoemde postzegelvereniging 'De Langstraat', namelijk de heren D.A.G. Kamerbeek en A. Kruijf.

Afwezig met kennisgeving zijn de familie Teurlings, Hans van Hulsel, Piet van Roon, Frans Vernooy en Kees van den Hoek.

Het verslag van de bijeenkomst van 25 augustus j. l. wordt vastgesteld. Dan vertelt Huber dat René Kok zich kandidaat stelt voor het bestuur. Gezien zijn kwaliteiten zal het bestuur hem voordragen als secretaris. Wilco Bresser zal binnen het bestuur dan de taak van penningmeester op zich nemen. We zijn nog steeds op zoek naar een nieuwe Directeur Rondzenddienst. Helemaal urgent is de vacature van Directeur Nieuwtjesdienst. Zoals bekend, is Andrea Klerks er door ziekte mee gestopt en neemt Peter Teurlings deze taak voorlopig waar. Maar dat voorlopig waarnemen kan helaas niet meer zijn dan dat de post bij hem wordt aangeleverd. Onze penningmeester heeft al geklaagd dat er meer geld uitgaat dan er binnen komt. Want PostNL schrijft vrolijk alle zendingen af van onze rekening en

**'s-Hertogenbossche Filatelistenvereniging opgericht 8 oktober 1930
Inschrijving Kamer van Koophandel Oost-Brabant, nummer 40216509**

**Secretaris Wilco Bresser, Molenstraat 15, 4064 EE Varik
telefoon 06-20727006; e-mailadres: secretaris-hfv@kpnmail.nl
(bij voorkeur correspondentie via e-mail)**

Redacteur Hertogpost Huber van Werkhoven: tel. 073 – 613 24 38

**ING rek.nr. 1 087 984 t.n.v. Filatelistenver. te Rosmalen;
de jaarcontributie bedraagt € 32**

Bibliothecaris tel. 073 – 657 02 29 E-mail: peepkagie@home.nl

Website: www.hertogpost.nl E-mail: info@hertogpost.nl

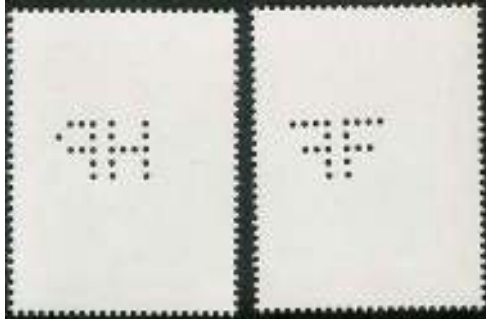
wij (de bestuursleden) zijn niet in staat de verdeling en verzending van de nieuwtjes te regelen. Dat is de reden dat vanavond onder andere de nieuwe Nederlandse postzegelcatalogus niet te koop is.

Het bestuur overweegt om het werk voor de Nieuwtjesdienst in tweeën te hakken. Zo zou er een persoon moeten komen die op de donderdagavond en liefst ook op de zaterdagochtend bijeenkomsten het 'winkeltje' bemant, zodat iedereen kan worden voorzien van filatelistische benodigdheden en catalogi.

Daarnaast is er met spoed iemand nodig die de verdeling en verzending regelt van de 'nieuwtjes'. Komen die twee personen er niet, dan zullen wij genoodzaakt zijn te stoppen met de nieuwtjesdienst. Aanmelden kan bij elk bestuurslid.

Intussen heeft ieder de bondspas ontvangen via de Hertogpost. Op de site van de bond staat te lezen hoe in te loggen op de site waar men allerlei voordeeltjes kan krijgen. Zo nodig is onze voorzitter Peter Teurlings op een van onze bijeenkomsten daarover te benaderen. Hij is namelijk zo'n beetje de vader van de nieuwe bondspas.

Filafair was in onze ogen een succes, zeker nu de Stichting Hertogpost voor het eerst zo'n beurs organiseerde. Uniek was dat voor het eerst in 25 jaar weer postzegels van zogenaamde perfins waren voorzien en dat PostNL, net als de organisatie, postzegels uitgaf met het thema 'Waterrijk 's-Hertogenbosch'.

De nieuwe perfins HP (Stichting Hertogpost) en FF (Filafair).

Tijdens Filafair heeft Peter Teurlings met de firma Bielen een mooie deal kunnen maken. Veel van onze catalogi waren namelijk behoorlijk gedateerd. Daarom hebben wij voor onze verenigingsbibliotheek 18 nieuwe Michel catalogi aangeschaft. Welke dat zijn is binnenkort op onze website te lezen: www.hertogpost.nl. Bibliothecaris Hans Peepkorn zit achterin de zaal en bij hem zijn ze nu al te leen.

Op 22 september vond de eerste cursusavond plaats voor zeven BBF-cursisten. Naast de BBF-cursus zijn er plannen voor een zogenaamde BAF-cursus (Bossche Algemene Filatelie) over de beginselen hoe postzegels te verzamelen en ermee om te gaan.

Op 8 oktober a. s. is er de grote veiling. Veilingmeester Anne van Driel meldt dat de lijst met 623 kavels al op de website is te zien. Hij benadrukt dat voor deze veiling de provisie voor de verkopers als gebruikelijk 5% bedraagt, maar voor de kopers 10% plus tafelgeld.

Anne vraagt hulp bij het benaderen van de diverse regionale bladen. Hij wijst er op dat vrijwilligers vanavond zich bij hem kunnen melden voor de morgen-, vroege middag- en veilingssessie. Gelukkig zijn er al diverse vrijwilligers, maar vele handen maken licht werk.

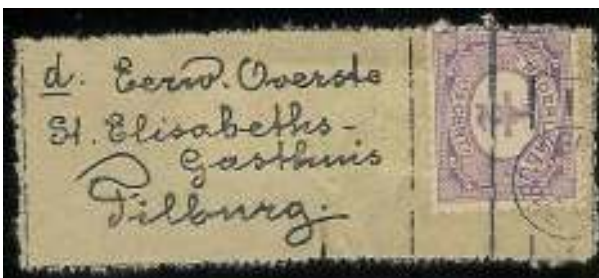
Daarna start Anne de veiling en, zoals altijd, vliegen de diverse kavels door zaal 1 van 'De Helftheuvel'. Voor onze veilingmeester een koud kunstje, want het zijn deze keer 'slechts' 133 kavels, in tegenstelling tot de vele honderden op 8 oktober. Misschien dat we Anne dan af en toe een glaasje water en wat keelpastilles moeten toestoppen. Als de veiling is afgelopen, mag Wim Rovers op de achtergrond aan de slag om alle facturen samen te stellen en is het tijd voor een korte pauze.

Na de pauze is het de beurt aan de lezer van deze avond: Huber van Werkhoven. Niet verrassend dat het gaat om weer een stukje van de Bossche postgeschiedenis. Dit keer de geschiedenis van het drukwerkrolstempel dat de Munt in Utrecht maakte voor Den Bosch en dat van 1912 tot 1919 werd gebruikt; dit op een leuke manier gebracht met mooie voorbeelden. De zaal luisterde geïnteresseerd.

Na de lezing eerst de verloting waarvoor een lid een aantal zeer leuke kaveltjes beschikbaar had gesteld. De gratis kavel ging naar de koper van kavel 37.

Er zijn geen vragen voor de rondvraag. Dus sluit de voorzitter de avond en begint het afrekenen van de veiling.

Een adresstrookje afgestempeld met het drukwerkrolstempel van 's-Hertogenbosch Met een zgn. naaimachineperforatie is het losgemaakt uit een vel met meer van dergelijke strookjes. Deze perforatie resulteerde bovenlangs bij de postzegel in de beroemde Bossche tanding.

MEDEDELINGEN VAN HET SECRETARIAAT

De **volgende bijeenkomst** van de vereniging is op donderdag 24 november in SCC De Helftheuvel. Aanvang 20 uur.

De **volgende Postzegelinstuif/ ruilbeurs** van de vereniging is op zaterdagochtend 12 november. Tevens bijeenkomst van de Jeugdafdeling.

Ons bereikte het droeve bericht dat **George Vandenberg** is overleden in de leeftijd van 81 jaar. Hij was geboren in Amsterdam, emigreerde als jongeman naar San Jose in Californië en werd er accountant. Als actieve filatelist specialiseerde hij zich in de luchtpost naar en uit Nederlands-Indië. Hij was mede-oprichter van de Netherlands Philatelists of California en lid van de American Society for Netherlands Philately.

Steeds bleef hij zich betrokken voelen met zijn geboorteland en met het wel en wee van de 's-Hertogenbossche Filatelisten Vereniging. Zo las hij altijd met veel belangstelling Hertogpost; hij waardeerde de kwaliteit van het blad. In april

2006 was hij voor het laatst aanwezig op een bijeenkomst van de vereniging in 's-Hertogenbosch. Zijn gezondheid liet hem daarna steeds meer in de steek. Met zijn overlijden verliezen wij het enige lid van onze vereniging in de USA.

Vorig jaar is het instituut van de **Verenigingsspeld** in het leven geroepen, een blijk van erkenning voor hen die langjarig ononderbroken lid zijn van de vereniging. 9 Oktober 2010 was de dag waarop wij het 80-jarig bestaan van de vereniging vierden. Een groot aantal leden hebben toen de Verenigingsspeld in de klasse '25', '40', resp. '50' ontvangen. Na deze grote inhaalslag is het de bedoeling om de speld elk jaar in oktober uit te reiken aan degenen die een van die mijlpalen hebben bereikt. Voor de bijeenkomst op 27 oktober is een speciale uitnodiging uitgegaan naar vier personen die dit jaar 40 jaar lid zijn en een persoon die 25 jaar geleden lid is geworden. Hopelijk kunnen ze alle vijf die avond aanwezig zijn om de hun toekomstige speld in ontvangst te nemen.

Voor de 13^e keer is er dit jaar in Apeldoorn de **Postex**: grote tentoonstelling, veel handelaren en van alles te beleven.

De Postzegelvereniging Griekenland, De Vliegende Hollander en de Landelijke Vereniging van Aantekenstrookjesverzamelaars krijgen extra aandacht t. g. v. hun jubileum. Parkeren bij de Americahal is gratis. De KNBF-ledenpas geeft een euro korting op de entreprijs van € 5,-.

Asta-Phil 2011 is de naam van een categorie 3 tentoonstelling die 'De Philatelist' Geleen organiseert t. g. v. haar 80-jarig bestaan. Het evenement is gratis toegankelijk. Het vindt plaats op 29 en 30 oktober in het ASTA Cultuurcentrum, Markt 6A te Beek.

Onze naburige zustervereniging van postzegelverzamelaars **Tilburg** is 'ruim 65 jaar jong!' Zij houdt op zondag 30 oktober van 12 tot 16 uur een opendag / postzegelruilbeurs in het wijkcentrum Heyhoef, Kerkenbosplaats 1 te Tilburg.

De Oosterhoutse Vereniging van Postzegelverzamelaars organiseert op zaterdag 5 november een **superveiling**. Bezoekers kunnen niet alleen deelnemen aan de veiling, maar ze kunnen tevens ruilen met en kopen van aanwezige leden en semi-handelaren. De kavels zijn te bezichtigen op zaterdagochtend vanaf 10 uur. De veiling begint om 13.30 uur. Adres: Wijkcentrum De Bunthoef, Bloemenhof 2 te Oosterhout. Entree: € 0,50. Men kan de veilinglijst tevoren opvragen via het e-mailadres: petercmhendrickx@home.nl.

Wanneer u 'Das Treffen der Königinnen in Berlin' hebt gemist (vgl. Hertogpost van augustus j. l.), bijvoorbeeld omdat u de voorkeur gaf aan Filafair, zou u alsnog een van de zogenaamde 'Ball covers' kunnen gaan bewonderen.

Zo noemt men tegenwoordig de brieven waarmee Lady Gomm in 1847 kennissen uitnodigde voor een balavond bij

haar thuis en die zij frankeerde met de zeldzame oranje, c. q. blauwe '**Mauritius**'.

Van 2 tot 4 december vindt in Monaco een tentoonstelling plaats, getiteld '100 World Rarities'.

Wilt u eens echt op chique, dan zou u daar uw hart kunnen ophalen.

HET JAARBOEKJE OVER 1960 VERTELT

Op 8 oktober 1960 bestaat de vereniging 30 jaar. De heer A.W.P. Arts, directeur van het Postdistrict 's-Hertogenbosch [ja, die van dat beroemde boek 'Het brievenpostwezen te 's-Hertogenbosch 1399-1806'] houdt een lezing over het historische onderwerp 'De Posthoorn', omlijst met muziek van een bandrecorder en een echte posthoorn, en verlicht met lichtbeelden.

Op ditzelfde jubileum richt secretaris H.J. Bernsen zich na het lezen van de notulen [ja, die werden jarenlang altijd helemaal voorgelezen!] tot de 131 vergaderde leden en introduc es en leest hij zijn 'Ode aan een dertigjarige' voor [volledige tekst in Jaarboekje 1960 p5+]. Ook wordt het 300ste lid verwelkomd.

De tentoonstelling filatelistisch materiaal van leden en het Nederlands Postmuseum trekt op 15 en 16 oktober 550 bezoekers.

Ongekend veel leden (5) overlijden onder wie de na 1960 vergeten medeoprichter van onze vereniging, de heer F. van Liempt. Hij wordt 94 jaar. [deze naam wordt - op pagina 23 - in Jubileumboek 1930-2005 niet genoemd als medeoprichter]

Het nieuwe bezoekersrecord op ledenvergaderingen wordt in november naar 92 getild.

Ook dit jaar weer eerste (J. Cley) en tweede prijs (H.J. Bernsen) in het Bonds Wisselbekertoernooi. J. Cley wordt bondskeurmeester van postwaarden.

De belangstelling bij veilingen is bij zeer veel leden groot, terwijl de leden die hiervoor geen interesse hebben, zich steeds beter aanpassen door stilte te bewaren. [toen ook al een probleem]

De afdeling Waalwijk is dit jaar van 31 naar 37 leden gegroeid en opereert binnen de HVPV geheel zelfstandig, in Waalwijk. Heeft zelfs een eigen balans in het jaarverslag staan.

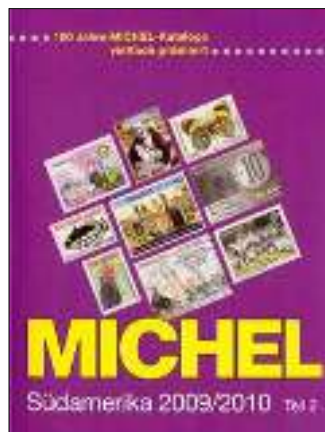
De afdeling Verkoop [nu Rondzenddienst] klaagt over te weinig rondzendboekjes. Hoge prijzen op veilingen weerhouden inzenders om goed materiaal in circulatie te geven.

Lenen uit de bibliotheek mag vanaf dit jaar nog slechts voor maximaal een maand [was een half jaar, maar de bibliothecaris moet heel veel arbeid stoppen in terugvragen; hij raakt zelfs boeken kwijt. Deze regel bestaat anno 2011 nog steeds]

ACTUELE MICHEL CATALOGI TE LEEN

Veel van de Yvert catalogi in de bibliotheek waren onderhand zwaar verouderd. Onlangs zijn 18 recente banden Michel catalogi aangeschaft, die betrekking hebben op de postzegels van Europa, Amerika, Afrika, Australië e. o. en Azië.

Tijdens de zaterdagse postzegelinstuif en de donderdagse ledenbijeenkomst heeft bibliothecaris Hans Peepkorn ze bij zich. U kunt ze ter plekke bij hem lenen voor een periode van een maand. (Liefst niet allemaal tegelijk, want er zijn meer klanten.)

-O-O-O-

NIEUWE EMISSIES

8 november: Kinderzegels: velletje met zes verschillende postzegels.

‘Geef kinderen een veilig thuis’, zo luidt het thema van de Kinderpostzegelactie 2011.

Stichting Kinderpostzegels Nederland is een kinderporganisatie met als motto ‘voor kinderen door kinderen’. Bij de jaarlijkse kinderpostzegelactie helpen inderdaad kinderen andere kinderen. Want met de opbrengst van de actie steunt Kinderpostzegels projecten in binnen- en buitenland waarin veiligheid en ontwikkeling van kinderen centraal staan.

In 2010 is een recordopbrengst van 9,9 miljoen euro opgehaald, waarmee meer dan 900.000 kwetsbare kinderen in binnen- en buitenland zijn gesteund. Ook komend jaar hoopt Kinderpostzegels zoveel kinderen te kunnen helpen.

'HET KIND IS DE VADER VAN DE MAN'

COLUMN
door
A. van der Vliet

In gepensioneerde kringen, waar ik gezien mijn leeftijd natuurlijk nogal eens verkeer, komt vanzelfsprekend de vraag aan de orde hoe ieder zijn of haar toegenomen vrije tijd invult en met welke hobby. Mijn antwoord is dan steevast: de filatelie. En dat wekt nogal eens grote verbazing. Sommigen kijken mij dan aan of ik een overjarige puber ben, die het stadium van afweken, vingers branden aan de stoom en plaatjes in een schrift plakken nog niet ben ontstegen. Wanbegrip alom. Je moet tegenwoordig blijkbaar dagelijks kilometers lopen, fietsen of de godganse dag in de tuin wroeten om in ieders achting te stijgen. Als ik echter de kans krijg om uit te leggen wat mij zo boeit en urenlang bezig kan houden in de filatelie, wordt toch meestal interesse gewekt bij mijn toehoorders en stijgt het begrip zienderogen. Velen nemen zich dan voor 'om toch eens op zolder te kijken, want daar staat nog een doos met brieven van mijn opa' of zoiets. Vaak ook is het een stimulans om de oude hobby uit het verleden weer op te pakken, dankzij goede informatie. Als wij dat nu eens allemaal deden!

Jaren geleden kende ik een stukadoor, die in zijn vrije tijd hanen fokte. Hij was zelfs keurmeester en troonde mij eens mee naar een pluimveetentoonstelling. Pluimvee kende ik uitsluitend als massaproductiebedrijf van eieren en in dode toestand maaltijd voor carnivoren. Maar bij zijn uitleg op die tentoonstelling ging er een wereld voor mij open en het heeft maar een haar gescheeld of ik had mij een stel sierkippen aangeschaft. Dat bedoel ik maar! Zo kunnen we ook de filatelie propageren voor de juiste doelgroep. Misschien zet ik in een volgend leven wel een thematische verzameling op van pluimvee op postzegels. Lijkt me best leuk.

GESCHIEDENIS VAN DE POSTERIJEN IN VUGHT afl. 3

door Frans Hermse

DE POSTERIJEN IN EEN EIGEN KANTOOR

Door de alsmaar toenemende bevolking en de toename van het postverkeer bleek het kantoor aan het H. Hartplein minder dan tien jaar na de ingebruikname in 1927, al niet meer te voldoen. De PTT onderhandelde daarom met de eigenaar om het kantoor eventueel uit te breiden. Deze had daar wel oren naar, maar hij vroeg een nieuwe huurprijs van *f* 1600 per jaar. De postdienst vond het daarom voordeliger voor eigen rekening een nieuw en doelmatig kantoor te bouwen. Een van de aangeboden percelen was gelegen aan de Ploegstraat en eigendom van Mr. Margraff. Na enig onderhandelen werd de koopprijs van het perceel teruggebracht tot *f* 7000. Hierna vond in december 1936 de overdracht van de grond plaats.

De gemeente vond echter de relatief smalle Ploegstraat niet geschikt. Zij had een ander terrein in de aanbieding, namelijk aan een nieuw aan te leggen verbindingsweg in het verlengde van de Dorpstraat. Deze leidde naar de recente uitbreiding van de gemeente, nabij het nieuwe gemeentehuis. Op 15 september 1939 werd de akte van overdracht getekend en tevens de akte van ruiling met de gemeente (plattegrond '6').

De gemeente zag daarbij af van de eis dat er een monumentaal post- en telegraafgebouw moest komen, omdat dit te duur zou worden. Het uiteindelijk gebouwde kantoor zag er echter heel acceptabel uit (afb. 9). Het ontwerp was van de bouwkundig ambtenaar F.H. Sickler. De totale kosten werden op *f* 59.015 geraamd. Vervolgens had in februari 1940 de aanbesteding plaats. De uitvoering werd echter aanzienlijk vertraagd door het uitbreken van de Tweede Wereldoorlog en door materiaalgebrek. Wel werd er aan de gevel een beeldhouwwerk aangebracht met het wapen van Vught, versierd met twee postduiven en posthoorns en de letters PTT (afb. 10). Dit was vervaardigd door L.H. Sondaar te Loenen aan de Vecht.

Op 23 augustus 1941 vond in aanwezigheid van een zestal hoogwaardigheidsbekleders de officiële opening plaats. Onder hen was de oud-inspecteur van 's-Hertogenbosch B.E. ten Brink, die in Vught woonde en de hele nieuwbouw had meegemaakt. Bij deze gelegenheid werd een oorkonde overhandigd die

Afb. 9: Het postkantoor aan de Raadhuisstraat deed dienst van 1941 tot 1909. De foto dateert van 5 november 1909, de laatste dag dat het postkantoor was geopend.

Afb. 10: Gevelsteen boven de entree van het postkantoor Raadhuisstraat.

een plaats kreeg in het nieuwe kantoor. Na de sluiting in 2009 is deze overgedragen aan het Vughts Museum in de Taalstraat (afb. 11).

Hiermee had Vught na 91 jaar zijn eigen (bij)postkantoor. Dit werd in november 1981 gepromoveerd tot postkantoor met J.H. Hover, afkomstig uit Den Bosch, als directeur. Voor het 'postkantoor Vught' werd een ressort gevormd dat de plaatsen St.-Michielsgestel, Helvoirt, Den Dungen en Cromvoirt en tevens de postagentschappen Vught-Esscheweg en Rouppe van der Voortlaan omvatte (zie hoofdstuk postagentschappen).

Afb. 11: Oorkonde 'Ter herinnering aan de heugelijke opening van het Bijpost- en telegraafkantoor te Vught aan de Dorpsstraat op 23 Augustus 1941'.

TERUGGANG VAN HET POSTVERKEER EN SLUITING

Eind jaren tachtig en in de jaren negentig deden zich landelijk grote veranderingen voor, die uiteindelijk zouden leiden tot de sluiting van het postkantoor in Vught. Op 1 januari 1989 werd de PTT verzelfstandigd: het was dus geen staatsbedrijf meer. In 1996 kocht PTT het Australische pakketbedrijf TNT (ThomasNationwideTransport) voor f 1,9 miljoen. Daarna veranderde de naam van PTT Post in TPG Post (TNT Post Groep). In 1998 volgde de splitsing in KPN en TNT-postgroep en in datzelfde jaar ging het bedrijf naar de beurs. Op 15 mei 2006 werd de naam TNT Post aangenomen. Op 1 april 2009 werd de Nederlandse postmarkt geheel vrij gegeven. In het voorjaar van 2011 ten slotte is TNT gesplitst in een postbedrijf en een bedrijf dat zich toelegt op internationale expresse-zendingen. Het postbedrijf kreeg op 31 mei een eigen beursnotering en gaat verder onder de naam PostNL.

Door de toegenomen concurrentie en het elektronisch berichtenverkeer nam het postvolume bij TNT in hoog tempo af, hetgeen ook consequenties had voor de post in Vught. Op 1 maart 1989, nog geen acht jaar na de 'promotie', werd Vught met zijn ressort (Helvoirt, Cromvoirt, Den Dungen en St.-Michielsgestel) weer geïntegreerd in het bestuurscentrum Den Bosch. Vught had dus niet langer een postkantoor en dus ook geen directeur meer. In november 1994 werd nog wel het 'gevitalseerde' postkantoor opgeleverd. Dat wil zeggen dat de kogelvrije opstelling werd vervangen door klantvriendelijke open balies en er allerlei producten werden aangeboden, zoals kantoorbehoeften. In mei 2008 kwam ten slotte het bericht dat alle postkantoren binnen vijf jaar zouden worden gesloten.

Op 5 november 2009 sloot het postkantoor Vught voorgoed zijn deuren. Anders dan op de meeste andere plaatsen gebeurde dit niet met stille trom. Paginagrote artikelen en ingezonden brieven waren te lezen in kranten en huis-aan-huisbladen. Er werd een soort afscheidsreceptie gehouden, waarbij het dikwijls emotioneel toeging. Ook burgemeester Roderick van de Mortel, trouwens niet gespeend van belangstelling voor filatelie, gaf acte de présence. Het publiek nam op ontroerende wijze afscheid van de laatste vier medewerkers: Truus van der Schoot, Miranda Marinussen, Ton Stappers en Karin van Beurden. De postactiviteiten worden sindsdien voortgezet in de Bruna-

winkel die achter het voormalige postkantoor is gelegen. De winkel heeft de status van 'Postkantoor XL' (afb. 12).

Afb. 12: Loketfrankeerstrook van het PKXL in de Bruna-winkel te Vught.

DE KLEINE LEEGTE (2)

In maart 1995 vierde Jacqueline Spierings, de echtgenote van onze voormalige secretaris Marten Tilstra, haar 58ste verjaardag. Haar zwager uit Friesland wilde haar daarmee feliciteren en deed een kaart op de post. Op zaterdagochtend 18 maart vervoerde de PTT met het motorposttreinstel mP3008 de kaart en envelop op weg naar Brabant. In Overijssel, niet ver van het dorpje Wijhe, raakte de postrein echter in de brand en brandde helemaal uit. De brandweer van Olst/Wijhe, onder leiding van commandant G. Liefers, heeft bluswerkzaamheden uitgevoerd en nog getracht te redden wat er te redden viel.

Enkele weken later viel de felicitatie, verpakt in een plastic zak en vergezeld van een gedrukte uitleg van de PTT bij Jacqueline alsnog in de bus. De felicitatiekaart had de ramp redelijk overleefd, maar de envelop bleek zwaar beschadigd.

Het bluswater had de postzegel losgeweekt. Daardoor was op die plaats een 'kleine leegte' ontstaan. Het vernietigingsstempel was deels nog wel zichtbaar. Getrainde ogen kunnen tussen de 2 van het postcodecijfer en de r van de straatnaam echter nog het kenteken van het HIA (handindexeer-

apparaat) Lw08 (Leeuwarden) waarnemen. Tevens is tussen de geschreven letters 's-HERTOGENBOSCH vaag de SIX (sorteerindex) te bespeuren. De filatelistische hartstochten van Jacqueline en Marten verkeerden toentertijd nog in een pril stadium. Thans neemt deze 'rampbrief' een ereplaats in te midden van hun intussen niet geringe verzameling.

Hierboven een heel ander geval. Niet uit antipathie tegen het koningshuis, eerder bij wijze van experiment hoe de waakzaamheid van de posterijen te

testen, verwijderde de afzender van deze brief de afbeelding van het koninklijk paar uit dit siervelletje. Hij 'frankeerde' slechts met een lege velrand. Het zal u niet verwonderen dat de envelop zonder verdere plichtplegingen toch werd bezorgd. Om echter het toepasselijke datumstempel 2.2.02 te krijgen werd het poststuk iets te vroeg in de brievenbus gedaan. Daarom de dagtekening van 1 februari 2002.

Met deze automaatstrook is op het postkantoor iets mis gegaan. De strook heeft namelijk geen waardeopdruk. Weliswaar vonden in 's-Hertogenbosch vanaf 18 maart 1991 met succes proefnemingen plaats met de Klüssendorf Frankeerautomaat, maar op 22 oktober 1998 liet het apparaat toch een steekje vallen. Zoals af te leiden aan de sorteerkenmerken onderaan de brief, is ook dit poststuk zonder problemen bezorgd. H. v. W.

Eerste dag afstempeling, 18.III.91, van de Klüssendorf automaat op het Bossche postkantoor Rompertcentrum met de aanvullingswaarde 10 cent.

WAAROM STAAT DAT STEMPEL OP Z'N KOP?

Hoe het er precies aan toe ging op het postkantoor, is een onderdeel van de postgeschiedenis dat mij altijd bijzonder interesseert. Onlangs was ik in een gezelschap waar de posthistorie van Danzig onderwerp van gesprek was. Getoond werd een briefkaart waarbij een stempel ondersteboven stond. Wat zou daarvan de reden zijn? Niemand die het wist. Totdat een oude rot in het filatelievak wist op te merken dat dit verschijnsel ook op Nederlandse poststukken voorkomt. En hij wist ook het hoe en waarom.

Ik vond het zo'n mooi verhaal dat ik me haast u ervan deelgenoot te maken. Temeer omdat zo'n kopstaand stempel ook regelmatig in mijn verzameling voorkomt, op meer dan de helft van de oude briefkaarten met een 's-Hertogenbosch' aankomststempel.

De oorzaak van het verschijnsel, zo vertelde de bejaarde posthistoricus, is het invoeren van een hamerstempel voor aankomende post. Immers, de meeste beambten waren rechtshandig en moesten het stempel dus steeds naar links zwaaien. Met het risico dat ze ook de vingers van hun linkerhand, waarmee ze de kaarten wegschoven, raakten. En dat kon akelig hard aankomen!

Efficiënter en minder riskant was de volgende oplossing: men nam een stapeltje af te stempelen kaarten en draaide dat om. Het stempelen (nu rechts) werd eenvoudiger en ging ook sneller. De stempels staan dan dus wel steeds op hun kop.

Het is niet bekend of er voorschriften waren betreffende de juiste plaats voor het aankomststempel. Links op de kaart was er in ieder geval meer ruimte. H. v. W.

Een hamerstempel, gebruiksklaar met lessenaar en inktkussen.

In 2007 was een medewerkster van het businesscentrum aan het Geerke zo vriendelijk de werking van een hamerstempel te demonstreren. Maar zij was linkshandig...

Beste Hertogkinds,

Een postzegel ontwerpen is altijd mensenwerk. We hebben al gezien dat er tijdens de drukweleens wat misging, met plaat-, zet- en drukfouten als gevolg. Maar als een zegel ontworpen is, mag je toch wel aannemen dat het allemaal klopt wat erop die zegel staat.

Niets is minder waar. Ik ga jullie wat zegels laten zien waarop duidelijke ontwerpfouten voorkomen. Niet in de vorm van een jaartal of iets dergelijks (die zijn er ook legio geweest), maar zichtbare dingen die gewoon niet kunnen.

Wat zien we op de twee zegels hierboven waarop het met de wind heel gek gesteld is? We moeten niet denken dat in de Verenigde Staten van Amerika de wind tegelijkertijd in twee verschillende richtingen kan waaien. O nee. Maar op deze zegels is dat toch wel te zien. Kijk maar eens naar de vlaggen, op de eerste zegel naar de zeilen en op de tweede zegel naar de richting waar de rook heen gaat. Juist ja, dat zit dus goed mis.

Nog een zegel uit de USA. Als het hierin zwart-wit goed overkomt, zie je de maan netjes achter de raaf, anders gezegd, de dwarsmast. Maar als je goed kijkt zit de maan vóór het want, oftewel de touwen van het schip. Dit kan dus echt niet.

Een zegel waarvan later toch maar een verbeterde versie is gemaakt komt uit Newfoundland, Eerst ligt er een zeehond met voorpoten. Zelfs de nagels aan die poten zijn duidelijk te zien. Dat weten jullie zelfs wel dat die niet bestaan. Maar toch kwamen ze voorop deze zegel.

Van de zegel hier maast is bekend dat de man op het schip de ontdekkervan Amerika is, Columbus. Hij houdt te chtereen verrekijker in de hand die pas ongeveer honderd jaar later zo zijn uitgevonden. Raar maar waar.

Ook de Cookeilanden kunnen er wat van. Daargaven ze onderstaande zegel uit waarop een zeilschip is te zien dat voor anker ligt. Er gaat een roeiboortje naartoe of komt er juist vandaan. Op zich niets mis mee. Maar een schip voor anker heeft nooit volle zeilen, heb ik me laten vertellen.

Iets dergelijks is te zien op de zegel van Fiji uit 1938. Afgebeeld zien we een vlerkprouw met volle zeilen, op weg van het ene eiland naar het andere. Alleen zit er helaas niemand in die de boot kan besturen. En radiografisch bestuurd boten hadden ze in die tijd echt nog niet. In 1941 werd de gemaakte fout bij het nadrukken hersteld.

Op de volgende zegel zien we duidelijk een walvis die aan het spuiten is. Dit tafereel zul je in werkelijkheid nooit te zien krijgen, omdat walvissen pas spuiten wanneer ze zo goed als helemaal onder water zijn.

De ontwerpervan de zegel zal wel nooit op volle zee zijn geweest.

De vlag van de USA telt standaard 13 horizontale strepen. Tel je ze op deze zegel dan kom je aan 14 stuks. Toch ook een storend foutje, dat zelfs nog in 2008 kon voorkomen. De USPS, de PostNL van de USA, heeft het zo gelaten om een run op ‘verkeerde’ postzegels te voorkomen.

Nu moeten we niet denken dat alleen vreemde landen deze ontwerpfouten maken, want Nederland heeft ook zo’n fout. Die valt weliswaar niet meteen op. Maar als je de zegel aan een echte mijnwerker laat zien, zegt die gelijk dat de afgebeelde persoon wel nooit een echte geweest.

Hij houdt zijn hand omdat die hand kan neervallende echte mijnwerkerde onderen vast. Zo is een echte kompel

óp de boor. En beschadigen door stenen, pakt een booraalijd van me dat verteld door

Jullie zien maar weer, waargewerkt wordt kunnen fouten ontstaan. Maar dat anderen, die een dergelijk ontwerp moeten goedkeuren of zelfs drukken en uitgeven, die fouten niet meteen opmerken is toch wel heel merkwaardig.

Zo zijn er nog tientallen meer op te noemen, te veel voor dit verhaal. De volgende keer, als jullie op de instuif zijn, laat ik er wat meer zien. Groetjes en heel veel postzegel plezier, Stampke

POSTSTUK VAN DE MAAND

Busrechtkaartje

Tilburg, 31 december 1931. Bewijs van bevoegdheid tot het afhalen van poststukken (in dit geval alleen voor het afhalen van aangetekende stukken). Tarief 10,- gld. per jaar voor alle soorten postkantoren; alleen per jaar te voldoen, vanaf 1.1.1922 tot 1.11.1946.

Het betreft het bijkantoor KORVEL in Tilburg voor het jaar 1932.

Het kaarttype is 315, L 2663/30.

De firma Van Dooren en Dams was een textielfabriek, gelegen aan het Korvelplein in Tilburg.

D. v. d. L.

Je ziet steeds meer in postzegels

PostNL geeft niet alleen prachtige postzegels uit, ook de overige postzegelproducten zijn niet te missen. Kent u onze schitterende themaboeken al? In deze zorgvuldig samengestelde boeken leest u meer over het thema van een bepaalde postzegeluitgifte. De boeken zijn

geïllustreerd met de mooiste foto's. Per jaar verschijnen twee boeken die niet mogen ontbreken in uw verzameling. De bijbehorende postzegels sluiten we uiteraard bij. U bestelt deze themaboeken gemakkelijk via uw eigen postzegelvereniging.

